

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-987

24.11.2022

Watercircles Forsikring ASA

Bilansvar

Sammenstøt i veikryss – åpen for alminnelig ferdsel? – bal. § 8 – trafikkreglene § 7.

Det oppsto sammenstøt mellom klagers og motpartens bil i et veikryss. Klager kom fra en grusbelagt sidevei på motpartens høyre side. Klager ble tildelt fullt ansvar for sammenstøtet under henvisning til brudd på vikeplikten, herunder at veien måtte anses som privat utkjørsel som ikke var åpen for alminnelig ferdsel. Klager anførte at det gjaldt vanlig høyreregel på stedet og viste til at grusveien ledet til flere boliger, samt en barnehage. I tillegg var ikke utkjørselen regulert med vikepliktsskilt. Nemndas flertall kom til at klager hadde ansvar for sammenstøtet under henvisning til brudd på vikeplikten ved utkjøring på hovedveien.

Saksfremstilling

Saken gjelder ansvarsfordeling etter sammenstøt mellom to biler i et veikryss, jf. bal. § 8.

Klagers bil kjørte ut fra grusbelagt sidevei og kolliderte med motparten som kom fra klagers venstre side på en asfaltert landevei.

Partene fylte ut en felles skademelding hvor det fremgikk at klager "svingte til venstre", og at motparten "var i ferd med å stoppe". Begge parter opplyste om at fartsgrensen på stedet var 60 km/t.

Motparten forklarte følgende:

jeg kom på hovedvei og motpart kom fort ut fra liten grusvei uten at jeg rakk å stoppe. traff bilen omtrent i midten. den ble slengt i veigrøfta og jeg ble stående på veien inntill grusveien. jeg gikk ut av bilen, sjekket skaden på meg (slo hodet i frontruta) og om damen var skadet. så ventet vi på berging, ambulanse og politi.

Føreren av klagers bil forklarte følgende:

Jeg (navn) kom kjørende fra (...) ut på (...). (begge er kommunale veier med vikeplikt fra høyre). Jeg lå da i ca. 10km/t og blinket til venstre ut på (...) Krysset er litt uoversiktlig med høyt gress så jeg observerte ikke motkjørende kjøretøy som både var en lav bil og kom i god fart, før jeg var omtrent en meter ut i veien. Da var det for sent, å jeg reagerte med å gi gass for å prøve unngå front mot front kollisjon.

Motkjørende bil treffer bilen min i venstre side bak med sin venstre front å drar av bakstillingen/ bakakslingen. Bilen min blir kastet rundt å ender med bakhjulene i grøfta samtidig som airbagen utløses.

Selskapene løste saken ved å ilegge klagers bil 100 % ansvar for sammenstøtet under henvisning til brudd på vikeplikten ved utkjøring på hovedveien.

Klager anfører at motparten er 100 % ansvarlig for sammenstøtet. Motparten brøt vikeplikten for klagers bil som kom fra motpartens høyre side. Den asfalterte veien som motparten kom kjørende på er ikke en forkjørsvai. Man vil dermed ha vikeplikt for kjøretøyer som kommer fra høyre. Veien som klagers bil kom fra er verken en parkeringsplass, holdeplass, torg, eiendom eller lignende område. Veien er åpen for alminnelig ferdsel, og det er ikke benyttet skilt som viser at man har vikeplikt for trafikk på den asfalterte veien. Veggen benyttes av alle som skal til og fra

eiendommene sine langs veien og for å hente og levere barn i barnehagen. Leietakere og ryttere tilknyttet utleiestallen bruker veien for å komme seg til og fra. Bønder i området benytter veien for å komme seg til dyrket mark langs veien. Veien er åpen for alle trafikanter, gående som kjørende gjennom hele døgnet. Det er ingenting som tilsier at man ikke kan anvende veien fritt. Da burde det ha vært satt opp skilting som opplyser om at veien er privat, og at kun kjøring til eiendommer er tillatt.

Selskapet anfører det fulle ansvaret må påligge klagers bil. Det visuelle inntrykket av krysset tilsier at det er vikeplikt for trafikk på den asfalterte veien ved utkjøring fra grusveien. Den aktuelle grusveien er en privat vei. Brøyting etc. må eierne stå for selv. Veien er ikke åpen for alminnelig ferdsel. Selskapet har vært i kontakt med lokale kjøreskoler, som mener at klagers bil hadde vikeplikt.

Den aktuelle utkjørselen er ikke markert eller varslet. Det var heller ikke noe skilt som ba fører om å redusere fart forut for utkjørselen. Krysset er ikke oversiktlig. Det er vanskelig å se en bil som kommer ut på veien fra denne utkjørselen. Det faktum at utkjørselen har et skilt med navn på vei, kan ikke ha noen betydning, da dette ikke er synlig før en faktisk har kommet til utkjørselen. Klager har ikke dokumentert at det ligger en barnehage ved utkjørselen. I så fall burde dette vært markert ved skilt.

Hensynet til trafikkflyt og sikkerhet tilsier at bilen til klager burde vike og avventet til det var klart å kjøre ut. Det er tross alt denne som kommer ut fra en privat og svært lite trafikkert vei med lav fart, og enkelt kunne sikre at utkjørselen skjedde uten fare. Å pålegge fører av bilen på hovedveien denne plikten, kan skape farlige og uoversiktlige situasjoner, ved kraftig oppbremsing der andre biler kommer uanmeldt inn i veibanen fra en slik sidevei.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets løsning er i tråd med bal. § 8.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Vibeke Stiansen, bemerker:

Flertallet mener selskapet må få medhold.

Utgangspunktet etter bal. § 8 er at hver part bærer sin skade med mindre det foreligger uaktsomhet, brudd på trafikkregler eller teknisk svikt. Er det slike forhold på begge sider, skal ansvaret deles, jf. § 8 annet ledd.

Etter trafikkreglene § 7 nr. 2 har kjørende vikeplikt for trafikk som kommer fra høyre. Ut fra denne bestemmelsen har klager ansvaret for brudd på vikepliktsregelen. Dette gjelder likevel ikke såfremt den kjørende kom fra "veg som ikke er åpen for alminnelig ferdsel", jf. trafikkreglene § 7 nr. 4. Bestemmelsen innebærer dels at veien må være "åpen", dels at det må dreie seg om ferdsel av slikt omfang at den kan betegnes som "alminnelig", jf. også Rt-1997-383 – som riktignok gjelder offentlig skiltplan.

I Rt. 1988 s. 258 ble en vei som ledet til ca. 17 boenheter, noen gårdsbruk og et smoltanlegg ansett som "åpen for alminnelig ferdsel", mens retten i LG 1992-934 uttalte at "Vikepliktsregelen må avhenge av det umiddelbare inntrykket selve krysset gir, og ikke av hvor mange eiendommer den ene veien leder til".

Både antallet boenheter og det umiddelbare inntrykket av krysset må derfor tillegges vekt. Vikepliktsregler skal videre sikre effektiv trafikkavvikling og begrense skaderisiko. Det er derfor viktig med forutberegnelighet for de som kjører. Det kan ikke legges til grunn at de som ferdes på hovedveien kjenner til hvor mange enheter som sokner til sideveien. Ut fra dette må det

avgjørende etter nemndas oppfatning være hvordan veien visuelt fremstår for de som kjører i det aktuelle krysset, jf. FinKN 2017-219 og 2016-456. Det har dermed mindre betydning hvilken formell status veien har.

Utkjørselen er skiltet med "U. 38-56", og den aktuelle veien synes dermed å tjene som adkomst til 18 eiendommer. Det er uklart for nemnda om veien også leder til en barnehage. Veien var privat og gruslagt og skiller seg markert ut fra den asfalterte hovedveien. Den har ikke eget navn, og det er derfor ikke noe skilt som tilkjenner dette. Tver imot viser det oppsatte skiltet at veien kun tjener som adkomst til eiendommer som har adresse til hovedveien. Og det må uansett legges til grunn at trafikken var begrenset. Det er imidlertid ingen skilt, bom eller lignende som tilsier at veien ikke er åpen for alminnelig ferdsel.

Ut fra de fremlagte bildene er utkjørselen ikke oversiktlig for de som kommer kjørende mot den fra venstre side. Hvis kjøretøy langs landeveien med normal hastighet i en slik situasjon ble pålagt vikeplikt for innkommende grusveier fra boligfelt, ville dette medføre redusert trafikkflyt. Samtidig vil en fører langs en grusvei fra et boligfelt naturlig holde lav hastighet og lett kunne sikre at det ikke var trafikk ved utkjøring. I tillegg til det faktum at grusveien visuelt skiller seg ut fra hovedveien, vil også hensynet til trafikkflyt og hvem som lettest kunne redusere hastighet for å sikre klar bane ha betydning. Nemnda har etter dette kommet til at bilister som kommer fra den aktuelle grusveien har vikeplikt for trafikk på hovedveien, slik at § 7 nr. 2 ikke gjelder.

Nemndas mindretallet, Hege Sundby, bemerker:

Mindretallet er under noe tvil kommet til et annet resultat.

Utgangspunktet for avgjørelsen er bal. § 8 – trafikkreglene § 7 nr. 2 om at kjørende har "vikeplikt for kjøretøy som kommer fra høyre". Unntak gjelder der kjørende kommer fra privat eiendom, parkeringsplass o.l.

Veien klager kom kjørende fra fremstår etter mindretallets syn som åpen og relativt oversiktlig og har plass til to biler i bredden. Veien synes videre å tjene som utkjørsel for 18 boligeiendommer, og etter det opplyste som vei til en barnehage. Dette tilsier at det er en god del trafikk på veien. Det er ikke opplyst at det er skilt, bom eller liknende som angir at veien ikke er åpen for alminnelig ferdsel. Det er også satt opp et relativt godt synlig veiskilt som angir antall eiendommer veien fører til.

I nemndspraksis har man vektlagt at vikepliktsreglene skal sikre en effektiv trafikkavvikling, gjennom trafikkflyt med fokus på sikkerhet og forutberegnelighet for trafikantene, herunder hvordan krysset visuelt fremstår for de som kjører. Flertallet har uttalt at det i dette tilfellet ville kunne hindre en naturlig trafikkflyt ved bruk av høyreregelen. På bakgrunn av den dokumentasjon som ligger i saken har mindretallet vurdert det slik at det ikke fremstår som om hovedveien i denne saken er veldig trafikkert, slik at hensynet til trafikkflyt ikke i like stor grad gjør seg gjeldende her. Dette tilsier at høyreregelen skal gjelde. Uansett mener mindretallet at det i tvilstilfeller er grunn til å holde på hovedregelen om vikeplikt fra høyre, for ikke å skape forvirring med hensyn til anvendelsen av trafikkreglene.

Basert på en helhetsvurdering har mindretallet derfor kommet til at klager bør få medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).